

- Profesionální přeprava zboží a surovin, jen doplňkově osob;
- Ve středověku uplatňováno především ve spojitosti s městskými patricii-obchodníky (dálkový obchod, splývá role obchodník a dopravce, až posléze vyděluje);
- Až do 18. století, kdy kvalitativní posun v budování standardizovaných cest (1. kategorie císařské silnice, nižší kategorie obchodní silnice), limity v nekvalitní dopravní síti a jejím stavu, lemování cest doplňkovými prvky (stromořadí, patníky, milníky a rozcestníky);
- Zemští formané, expresní formané, příměstští formané; venkovští formané;
- Dálkový formanský povoz – dva páry koní, těžký náklad, potřebné vybavení;
- Vzhled formana (stereotyp, ustálený obraz)
- Obtíže cestování a nepohodlí, nebezpečí na cestách;
- Formanské zastávky a hospody (se dvory, stájemi ...), specifické názvy, svébytné položky na jídelníčku;
- Mimosportovní role formanů jako informátorů;
- Motiv formana v lidové slovesnosti.

K. BEDNAŘÍK: *Jak byl vybaven potah na Českokostelecku koncem 18. století.* Historie a muzejnictví 3, 1958, s. 237–240.

E. BLATNÝ: *Formani.* Podyjí 12, 1935-1936, s. 71–72.

J. CEDIDLA: *Slevaňa. Hrst vzpomínek na valašské formanství.* Valašsko 1966, s. 50–53.

L. CHUDĚJ: *Valašští formani.* Naše Valašsko 8, 1943, s. 134–136.

A. JIRÁSEK: *Formané.* Český lid 2, 1893, s. 370–374.

S. LINHARTOVÁ: *Formanských vozem s desíti koňmi do Vídně roku 1862.* Český lid 30, 1930, s. 122.

V. SOCHA: *Povozníci v našem kraji.* Radostná země 7, 1957, s. 79–82.